

М.Ю.ХІМ'ЯК (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО-ТУРИСТИЧНОГО
ПРОДУКТУ

*Національний університет "Львівська політехніка", вул С. Бандери, 12, 79006,
 Львів, Україна, iept@lp.edu.ua*

У 2011 році, відповідно до прогнозів експертів, туристична сфера відновила свої докризові показники, зокрема спостерігається позитивна динаміка зміни рівня попиту на продукти екологічного туризму. Ці факти відкривають додаткові перспективи для України, як для країни, яка має в наявності велику кількість екологічно-туристичних ресурсів, сформувати якісну пропозицію екологічно – туристичного продукту на світовий та вітчизняний ринки. Якщо розглядати природні туристичні ресурси в контексті екологічного туризму можна припустити, що туризм, особливо окремі його види, можуть існувати на основі штучно створених компонентів природного середовища, але на практиці слід констатувати, що без відповідних природних ресурсів, розвиток і реалізація таких сфер туризму як екологічний, зелений, оздоровчий є проблематичною. Серед найважливіших завдань організації екологічно-туристичної діяльності та створення екологічно-туристичного продукту є виявлення й оцінка екологічно-туристичного потенціалу і доступних екологічно-туристичних ресурсів природогосподарських та природоохоронних територій. Екологічно-туристичний потенціал природогосподарських та природоохоронних територій, доцільно розділити на дві підсистеми:

Підсистему «Природні та антропогенні ландшафти та їх компоненти» складають:

- природні ландшафти з їх рекреаційно-туристичними, інтелектуально-пізнавальними, пейзажно-естетичними властивостями та якостями;
- антропогенні ландшафти і комплекси з особливою культурно-історичною цінністю (садибно-паркові комплекси, зразки ландшафтної архітектури тощо);
- природогосподарські території та акваторії - лісів, лісопарків, парків, гідропарків, а також пам'ятки природи, ботанічні й зоологічні сади, аквапарки, океанаріуми та подібні об'єкти в межах парків, лісопарків та гідропарків;
- соціальна складова ландшафту - автохтонне населення (етнос) з притаманним йому архетипом поведінки, формами гостинності та ставленням до відвідувачів, традиційні форми природокористування, мова, традиції, культура, побут, релігія тощо;
- природознавчі та історико-краєзнавчі музеї, а також об'єкти, важливі для демонстрації екологічних принципів;
- природокористування, наприклад, екотехнологічні господарства і підприємства, угіддя традиційних форм природокористування, об'єкти культурної спадщини тощо.

Підсистему «Засоби, умови й можливості здійснення екотуризму» формують:

- екотехнологічні види транспорту - піший, велосипедний, водний (байдарки, каное, рафти тощо), кінний та інші (на місцевих їздових тваринах), електротранспорт (електромобілі, спеціальні вузькоколіїні та мопокіліїні залізниці тощо);
- екотехнологічні об'єкти розміщення туристів - екокемпінги, обладнані наметові містечка, приюти, хатинки лісника тощо;
- екотехнологічне туристське спорядження (індивідуальне і групове спорядження та витратні матеріали, що не забруднюють природне середовище);
- екологічно чисті продукти харчування, насамперед, місцеві;
- екологічна сприятливість місцевості, у тому числі в плані забруднення, санітарно-епідеміологічного стану, ризику виникнення стихійних лих, кримінальності, тероризму тощо;
- придатність (відповідність) території для різних видів екологічного туризму (ботанічного, зоологічного, спелеологічного, фітотерапевтичного тощо) та їх доступність;
- припустимі рекреаційні навантаження, обсяги використання водних, енергетичних та інших ресурсів, терміни відвідання і форми контактів з об'єктами екотуризму, ступінь їх збереження та охорони.

Проаналізувавши екологічно-туристичний потенціал певних природогосподарських та природоохоронних територій, можна визначити основні види екотуристичної діяльності, що є можливими та доцільними в їх межах, та відповідні екологічно-туристичні продукти, послуги, товари.